

Obsah

ČÁST I

Historie a instituce **1**

KAPITOLA 1

Stručné dějiny Evropské unie a pojetí Evropy **2**

Oddíl 1: Cíl a očekávané učební výstupy **2**

Oddíl 2: Úvod **3**

Oddíl 3: **Idea Evropy** **3**

Oddíl 4: **Evropská unie – od Římské po Amsterodamskou smlouvu (1957-1997)** **6**

Oddíl 5: **Začátek evropské politické spolupráce** **12**

Oddíl 6: **Od Jednotného evropského aktu k Maastrichtské smlouvě** **14**

Oddíl 7: **Diskuse o ekonomické a měnové unii** **17**

Oddíl 8: **Amsterodamská smlouva** **18**

Oddíl 9: **Shrnutí** **19**

Oddíl 10: **Seznam použité literatury:** **22**

Oddíl 11: **Klíčová slova** **23**

Oddíl 12: **Internetové stránky** **25**

Oddíl 13: **Zkušební otázky** **25**

KAPITOLA 2

Rada Evropy a Rada Evropské unie **25**

Oddíl 1: **Cíle a předpokládané znalosti** **28**

Oddíl 2: **Úvod a stručný přehled** **29**

Oddíl 3: **Historie** **30**

Oddíl 4: **Struktura Rady Evropy** **31**

Oddíl 5: **Práce Rady Evropy** **31**

Oddíl 6: Pravomoci Rady Evropy	33
Oddíl 7: Struktura Rady ministrů	34
Oddíl 8: Shrnutí	37
Oddíl 9: Klíčové pojmy	39
Oddíl 10: Internetové stránky	40
Oddíl 11: Doporučená literatura	41
Oddíl 12: Další literatura a odkazy	41
Oddíl 13: Zkušební otázky	42

KAPITOLA 3

Evropský parlament **44**

Oddíl 1: Cíle tohoto odstavce a očekávané učební výstupy	44
Oddíl 2: Úvod	45
Oddíl 3: Vývoj	45
Oddíl 4: Velikost, složení, rozšíření a vývoj Evropského parlamentu	46
Reformní proces v budoucnosti	47
Právo volit	48
Oddíl 5: Politické skupiny v Evropském parlamentu	49
Oddíl 6: Uspořádání a struktura Evropského parlamentu	50
Oddíl 7: Fungování Evropského parlamentu	51
Oddíl 8: Role, pravomoci a odpovědnost EP	53
Spolurozhodovací procedura	54
Oddíl 9: Dodatek – Evropský parlament po smlouvě z NICE	56
Oddíl 10: Závěr	57
Oddíl 11: Shrnutí	57
Oddíl 12: Další informace:	59
Oddíl 13: Doporučená literatura	60
Oddíl 14: Klíčové výrazy	61
Oddíl 15: Internetové stránky	61
Oddíl 16: Zkušební otázky	62

KAPITOLA 4

Evropská komise **65**

Oddíl 1: Cíle této kapitoly	65
Oddíl 2: Úvod	66
Oddíl 3: Vývoj	66

Oddíl 4: Struktura Komise	67
Oddíl 5: Fungování	73
Oddíl 6: Pravomoci	75
Oddíl 7: Poradní výbory	77
Oddíl 8: Závěr	78
Oddíl 9: Shrnutí	78
Oddíl 10: Dodatek – Evropská komise po smlouvě z Nice	80
Oddíl 11: Klíčové pojmy	81
Oddíl 12: Internetové stránky	81
Oddíl 13: Další literatura a odkazy	82
Oddíl 14: Test	83

ČÁST II

Ekonomická politika **87**

KAPITOLA 1

Hospodářský vývoj EU **88**

Centralizované hospodářství východní Evropy období let 1945 – 1989	89
Marshallův plán (1947 – 1952)	95
Založení ECSC (Evropského společenství uhlí a oceli) a EHS (1951 a 1957)	96
Porovnání dynamiky ekonomik Evropy, Ameriky a Japonska od padesátých let do krize v letech sedmdesátých	97
Porovnání dynamiky ekonomik Evropy, Ameriky a Japonska od krize v sedmdesátých letech do let devadesátých	105
Geografické rozdělení současných aktivit v Evropě a rozdělení podle odvětví, včetně nových partnerů z východních zemí	107
Shrnutí	109
Další literatura a odkazy	111
Internetové stránky	111
Zkušební otázky	112

KAPITOLA 2

Průmyslová, energetická politika a politika výzkumu a vývoje	113
Právní základ průmyslové politiky	114
První stadia průmyslové politiky	115
Odvětví v krizi	117
Ostatní průmyslová odvětví	119
Počátky evropské politiky výzkumu a vývoje (R+D)	120
Politika R+D v praxi	122
Společná energetická politika	127
Politika k podnikání (podpora malého a středního podnikání, SMES)	129
Shrnutí	130
Další literatura a odkazy	132
Internetové stránky	133
Zkušební otázky	134

KAPITOLA 3

Politika konkurence EU	135
Možnosti, původ a principy evropské politiky konkurence	136
Článek 81 (dříve 85) Smlouvy: Protikonkurenční postupy	137
Článek 82 (dříve 86) Smlouvy: Zneužití dominantního postavení	138
Směrnice o fúzích z roku 1989	141
Kontrola státních podpor	144
Liberalizace sektorů	146
Nabídka zboží a služeb státu: státní nákupy	147
Politika konkurence a rozšíření na východ	147
Evropská unie a Spojené státy, politika konkurence	148
Shrnutí	149
Další literatura a odkazy	150
Internetové stránky	151
Zkušební otázky	152

KAPITOLA 4

Rozpočet a finanční systémy **153**

Souhrn	153
Charakter rozpočtu	154
Schvalování rozpočtu	155
Kontrola rozpočtu	156
Zásady rozpočtu	157
Systém příjmů	160
Systém výdajů	162
Vývoj rozpočtového systému	165
Finanční perspektivy 2002-2006	169
Shrnutí	172
Literatura a další odkazy	174
Internetové stránky	175
Zkušební otázky	176

KAPITOLA 5

Společná zemědělská politika Evropské unie **177**

Co je společná zemědělská politika (CAP – Common Agriculture Policy)	178
Historický vývoj společné zemědělské politiky	180
Společná zemědělská politika do roku 1992	180
Základní struktura CAP: EAGGF, CMO a zemědělsko-měnový systém EU	183
Politika Organizací jednotného trhu	184
Strukturální opatření	185
Reformy CAP	186
Reforma z roku 1992:	188
Období mezi 2000 a 2006	189
Shrnutí	189
Další literatura a odkazy	192
Internetové stránky	193
Zkušební otázky	194

KAPITOLA 6	
Strukturální politika EU	195
Reforma z roku 1988	197
Strukturální fondy	198
Regiony Evropské unie	202
Období 2000 – 2006	203
Shrnutí	208
Další literatura a odkazy	209
Internetové stránky	209

ČÁST III

Evropské politiky **211**

KAPITOLA 1	
Společná zahraniční, bezpečnostní a obranná politika	212
Oddíl 1: Cíle této kapitoly a předpokládané znalosti	212
Oddíl 2: Shrnutí a úvod: Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské Unie (Common Foreign and Security Policy – dále jen CFSP)	213
Oddíl 3: Poznámka k historii CEPC	214
Oddíl 4: Společná politika obrany a bezpečnosti	218
Oddíl 5: Závěry	222
Oddíl 6: Shrnutí	223
Oddíl 7: Klíčová slova	225
Oddíl 8: Internetové stránky	226
Oddíl 9: Doporučená literatura a reference	227
Další literatura a odkazy	227
Oddíl 10: Zkušební otázky	228

KAPITOLA 2	
Justice a vnitřní politika	231
Oddíl 1: Cíle této kapitoly a předpokládané znalosti	231
Oddíl 2: Shrnutí a úvod	232

Oddíl 3: Přeliv	232
Oddíl 4: Historický vývoj	233
Oddíl 5: Trevír a Schengen	233
Oddíl 6: Maastrichtská smlouva a Amsterodamská smlouva: současný vývoj	235
Oddíl 7: Závěry	238
Oddíl 8: Shrnutí	239
Oddíl 9: Klíčová slova	241
Oddíl 10: Internetové stránky	242
Oddíl 11: Literatura	243
Oddíl 12: Zkušební otázky	243

KAPITOLA 3

Sociální politika **246**

Oddíl 1: Cíle a předpokládané znalosti	246
Oddíl 2: Úvod a shrnutí	247
Oddíl 3: Která sociální politika?	247
Oddíl 4: Historický vývoj sociální politiky EU	248
Oddíl 5: Chronologie	250
Oddíl 6: Vývoj sociálních výdajů v EU	251
Oddíl 7: Dynamika integrace sociální politiky	253
Oddíl 8: Potenciální důsledky ekonomické a měnové unie	255
Oddíl 9: Několik návrhů na reformu	256
Oddíl 10: Závěry	258
Oddíl 11: Shrnutí	258
Oddíl 12: Klíčová slova	260
Oddíl 13: Internetové stránky	261
Oddíl 14: Literatura	261
Oddíl 15: Zkušební otázky	263

KAPITOLA 4

Rozšíření na východ **266**

Oddíl 1: Cíle této kapitoly a získané znalosti	266
Oddíl 2: Shrnutí	267
Oddíl 3: Názory lidí ve východoevropských zemích, které se v budoucnu připojí k EU	267

Oddíl 4: Reálný ekonomický dopad: průmyslová výroba, příjmy a zaměstnanost	270
Oddíl 5: Zahraniční investice a obchod	272
Oddíl 6: Začátek procesu rozšiřování EU na východ	274
Oddíl 7: Pozice České republiky v procesu přistoupení do EU koncem roku 2002	277
Oddíl 8: Principy Společné zemědělské politiky a důvody jejího zavedení	279
Oddíl 9: Základní principy společné obchodní politiky	281
Oddíl 10: Shrnutí	282
Oddíl 11: Doporučená literatura a reference	283
Oddíl 12: Internetová spojení	284
Oddíl 13: Klíčová slova	285
Oddíl 14: Kontrolní otázky	286
Rejstřík	289